

Brøstadbotn Sentrumsplan

DYRØY KOMMUNE

asplan viak

Det er utarbeidet en strategisk sentrumsplan for Brøstadbotn, som skal legge til rette for et helhetlig og trivelig sentrum hvor folk fra hele regionen kan møtes. Planen skal bygge videre på eksisterende strukturer og ressurser i Brøstadbotn, og det legges stor vekt på medvirkning for å sikre at befolkningen er enig i foreslått utvikling.

Målet med den strategiske planen er å meisle ut en tydelig overordnet retning for utvikling av sentrum. Fokus vil være på å skape et tydelig tyngdepunkt for sentrum langs Tverrveien, legge til rette for gode og opplevelsesrike forbindelser mellom de ulike sonene i tettstedet, tilrettelegge for kontakt med sjøen samt ny gang- og sykkelveg langs fylkesvegen. Ønsket er å skape et godt sentrum for alle kommunens innbyggere, med spesiell fokus på eldre, ungdom og unge voksne. Det er viktig for kommunen å beholde ung arbeidskraft og bidra til rekruttering til næringsliv og kommune.

I tillegg skal det utarbeides en handlingsplan hvor man peker ut aktuelle utviklingsprosjekter i prioritert rekkefølge. Detaljprosjektering og eventuell regulering av disse prosjektene vil komme i neste fase. I første omgang presenteres aktuelle referanseprosjekter for å synliggjøre mulighetene som ligger i disse tiltakene.

Dyrøy kommunes har siden 2018 vært med i den nasjonale satsningen på realfag, og er definert som realfagskommune. Den kjente dikteren Arvid Hanssens har vokst opp i Dyrøy. Det er ønskelig at temaet realfag og Arvid Hanssens sin diktning skal danne en rød tråd ved utvikling av sentrumsområdet.

Medvirkning har vært et viktig tema i sentrumsplanarbeidet. Dyrøy kommune gjennomførte fase 1 av medvirkning våren -20. Fase 2 ble gjennomført på Dyrøyseminaret i september -20, da det ble gjennomført en serie av medvirkningsmøter med ulike grupper. Fase 3 er gjennomført i oktober-november, med mulighet for digitale innspill via Storymaps. Det er lagt stor vekt på medvirkning fra ungdom, og det er gjennomført egne arbeidsverksteder med for hver klasse i ungdomsskolen samt eget arbeidsverksted for ungdomsrådet/ unge voksne. Det er også gjennomført barnetråkk registreringer med barn på mellomtrinnet. Innspill og medvirkning fra barn og unge i sentrumsplanen er samlet i to egne rapporter.

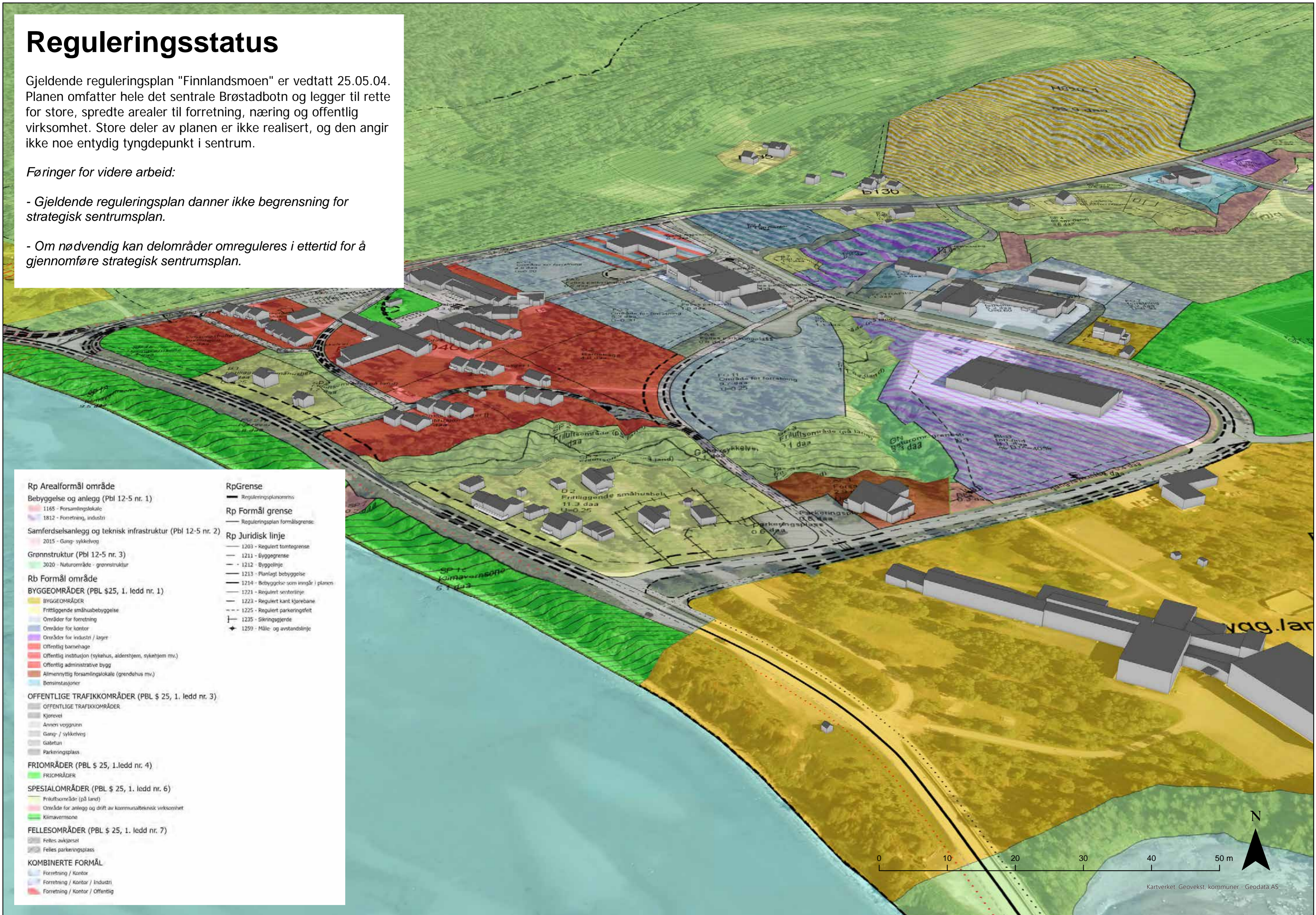
Reguleringsstatus

Gjeldende reguleringsplan "Finnlandsmoen" er vedtatt 25.05.04. Planen omfatter hele det sentrale Brøstadbotn og legger til rette for store, spredte arealer til forretning, næring og offentlig virksomhet. Store deler av planen er ikke realisert, og den angir ikke noe entydig tyngdepunkt i sentrum.

Føringer for videre arbeid:

- Gjeldende reguleringsplan danner ikke begrensning for strategisk sentrumsplan.

- Om nødvendig kan delområder omreguleres i ettertid for å gjennomføre strategisk sentrumsplan.

<p>Rp Arealformål område</p> <p>Bebyggelse og anlegg (Pbl 12-5 nr. 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1165 - Forsamlingslokale 1812 - Forretning, industri <p>Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (Pbl 12-5 nr. 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> 2015 - Gang- sykkelveg <p>Grønnstruktur (Pbl 12-5 nr. 3)</p> <ul style="list-style-type: none"> 3020 - Naturområde - grønnstruktur <p>Rb Formål område</p> <p>BYGGEOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 1)</p> <p>BYGGEOMRÅDER</p> <ul style="list-style-type: none"> Frittliggende småhusbebyggelse Områder for forretning Områder for kontor Områder for industri / lager Offentlig barnehage Offentlig institusjon (sykehus, aldershjem, sykehjem mv.) Offentlig administrative bygg Allmennytlig forsamlingslokale (grendehus mv.) Bensinstasjoner <p>OFFENTLIGE TRAFIKKOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 3)</p> <p>OFFENTLIGE TRAFIKKOMRÅDER</p> <ul style="list-style-type: none"> Kjørevei Annen veggrunn Gang- / sykkelveg Gåbetun Parkeringsplass <p>FRIOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 4)</p> <p>FRIOMRÅDER</p> <p>SPESIALOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 6)</p> <ul style="list-style-type: none"> Fruktsonne (på land) Område for anlegg og drift av kommunalteknisk virksomhet Klimavermsone <p>FELLESOMRÅDER (PBL § 25, 1. ledd nr. 7)</p> <p>FELLESOMRÅDER</p> <ul style="list-style-type: none"> Felles avkjørsel Felles parkeringsplass <p>KOMBINERTE FORMÅL</p> <ul style="list-style-type: none"> Forretning / Kontor Forretning / Kontor / Industri Forretning / Kontor / Offentlig 	<p>RpGrense</p> <ul style="list-style-type: none"> Reguleringsplanomriss <p>Rp Formål grense</p> <ul style="list-style-type: none"> Reguleringsplan formålsgrense <p>Rp Juridisk linje</p> <ul style="list-style-type: none"> 1203 - Regulert tomtegrense 1211 - Byggegrense 1212 - Byggelinje 1213 - Planlagt bebyggelse 1214 - Bebyggelse som inngår i planen 1221 - Regulert senterlinje 1223 - Regulert kant kjørebane 1225 - Regulert parkeringsfelt 1235 - Sikringsgjerd 1259 - Måle- og avstandslinje
--	---

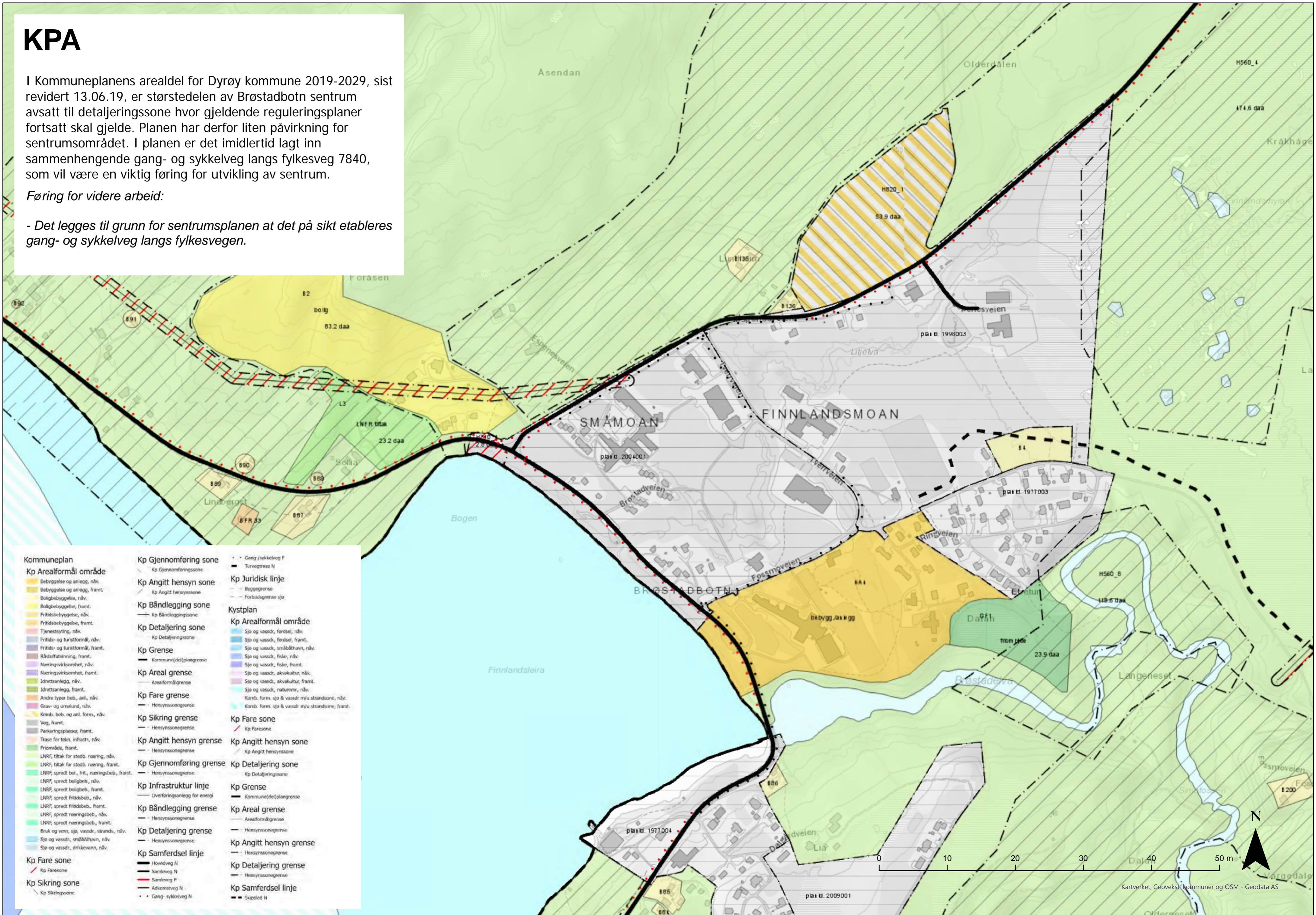

KPA

I Kommuneplanens arealdel for Dyrøy kommune 2019-2029, sist revidert 13.06.19, er størstedelen av Brøstadbøtn sentrum avsatt til detaljeringszone hvor gjeldende reguleringsplaner fortsatt skal gjelde. Planen har derfor liten påvirkning for sentrumsområdet. I planen er det imidlertid lagt inn sammenhengende gang- og sykkelveg langs fylkesveg 7840, som vil være en viktig føring for utvikling av sentrum.

Føring for videre arbeid:

- Det legges til grunn for sentrumsplanen at det på sikt etableres gang- og sykkelveg langs fylkesvegen.

Kommuneplan		
Kp Arealformål område	Kp Gjennomføring sone	Kp Juridisk linje
Bebyggelse og anlegg, nåv.	Kp Gjennomføringszone	Byggegrense
Bebyggelse og anlegg, framt.	Kp Angitt hensyn sone	Forbudsgrænse sjo
Boligbebyggelse, nåv.	Kp Angitt hensynszone	
Boligbebyggelse, framt.	Kp Båndlegging sone	Kystplan
Fritidsbebyggelse, nåv.	Kp Båndleggingszone	Kp Arealformål område
Fritidsbebyggelse, framt.	Kp Detaljering sone	Sjo og vassdr., ferdsel, nåv.
Tjenesteyting, nåv.	Ko Detaljeringssone	Sjo og vassdr., småbåthavn, nåv.
Fritids- og turistformål, framt.	Kp Grense	Sjo og vassdr., fisk, nåv.
Råstoffutvinning, framt.	Kommune(del)plangrense	Sjo og vassdr., fisk, framt.
Næringsvirksomhet, nåv.	Kp Areal grense	Sjo og vassdr., akvakultur, nåv.
Næringsvirksomhet, framt.	Arealformålsgrense	Sjo og vassdr., akvakultur, framt.
Iddrettsanlegg, nåv.	Kp Fare grense	Sjo og vassdr., naturrom, nåv.
Iddrettsanlegg, framt.	Hensynszonegrense	Komb. form. sjo & vassdr m/u strandsone, nåv.
Andre typer bebb., anl., nåv.	Kp Sikring grense	Komb. form. sjo & vassdr m/u strandsone, framt.
Grav- og urnelands, nåv.	Hensynszonegrense	
Komb. beb. og anl. form., nåv.	Kp Angitt hensyn grense	Kp Fare sone
Veg, framt.	Hensynszonegrense	Kp Faresone
Parkeringsplasser, framt.	Kp Gjennomføring grense	Kp Angitt hensynszone
Trase for tekn. infrastr., nåv.	Hensynszonegrense	Kp Detaljering sone
Friomsåde, framt.	Kp Infrastruktur linje	Kp Detaljeringssone
LNRF, tiltak for stedb. næring, nåv.	Overføringsanlegg for energi	Kp Grense
LNRF, tiltak for stedb. næring, framt.	Kp Båndlegging grense	Kommune(del)plangrense
LNRF, spredt bol., frit., næringsbebb., framt.	Hensynszonegrense	Kp Areal grense
LNRF, spredt boligbebb., nåv.	Kp Detaljering grense	Arealformålsgrense
LNRF, spredt boligbebb., framt.	Hensynszonegrense	Hensynszonegrense
LNRF, spredt fritidsbebb., nåv.	Kp Samferdsel linje	Kp Angitt hensyn grense
LNRF, spredt fritidsbebb., framt.	Hovedveg N	Hensynszonegrense
LNRF, spredt næringsbebb., nåv.	Samleveg N	Kp Detaljering grense
LNRF, spredt næringsbebb., framt.	Samleveg F	Hensynszonegrense
LNRF, spredt næringsbebb., nåv.	Adkomstveg N	Kp Samferdsel linje
LNRF, spredt næringsbebb., framt.	Adkomstveg N	Skipstred N
Brak og vern, sjo, vassdr., strandsb., nåv.	Gang- sykkelveg N	
Sjo og vassdr., småbåthavn, nåv.		
Sjo og vassdr., drikkevann, nåv.		
Kp Fare sone		
Kp Faresone		
Kp Sikring sone		
Kp Sikringsone		

Trafikk

Kartet viser registrert årlig døgntrafikk (ÅDT) innhentet fra nasjonal vegdatabase. Veger med med inntil 1500 kjøretøy er vist med grønn farge. Øvrige veger har lav belastning.

Føringer for videre arbeid:

- Det er lite trafikk internt i det sentrale Brøstadbotn. Dette gir et bra utgangspunkt for å skape trygge forbindelser for fotgjengere og syklister mellom de ulike sonene og skape et godt sentrum.
- Det bør etableres sammehengende gang- og sykkelveg kombinert med strandpromenade på nedsiden av fylkesvegen.
- Det bør etableres ett trygt og tydelig krysningspunkt fra sentrum.

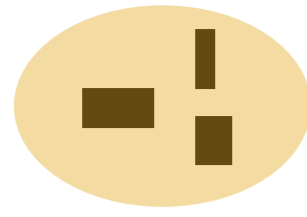

Trafikkmengde

ÅDT total

- 1 - 1500
- 1501 - 4000
- 4001 - 6000
- 6001 - 12000
- 12001 - 20000
- >20000

Senterstruktur

'Kommunesenter'

'Kultur- og Handelssentere'

'Drivstoff- og miljøsentere'

'Idrettssenter'

'Næringscenter'

'Utdanningscenter'

Brøstadbotn består i dag av flere definerte klynger/ sentre med ulike funksjoner. Det er en tydelig samling av kultur og handel i nordre del av tettstedet, fordelt i to soner på hver sin side av elva.

Føringer for videre arbeid:

- Videreutvikle og koble sammen de to etablerte sonene hvor det er kultur- og handel.
- Etablere gode forbindelser for gående og syklende mellom alle de ulike sentrene.

Funksjoner

A. Hanssen Hus
m/ bibliotek

Adminstrasjon

Butikk

Cafe

Skole

Barnehage

- publikumsrettet funksjon
- offentlig funksjon
- privat: næring/ industri
- privat: bolig

Det sentrale Brøstadbotn består av mange ulike funksjoner. Her har vi sortert dem i forhold til rolle i tettstedet. Alle de publikumsretta funksjonene ligger i nordre del av tettstedet.

Føringer for videre arbeid:

Videreutvikle sentrum i tilknytning til eksisterende, publikumsretta funksjoner.

Grønnstruktur

Fjæra

'Sentrumsskogen'

Idrettsplassen

Skog og myr

Skolegården

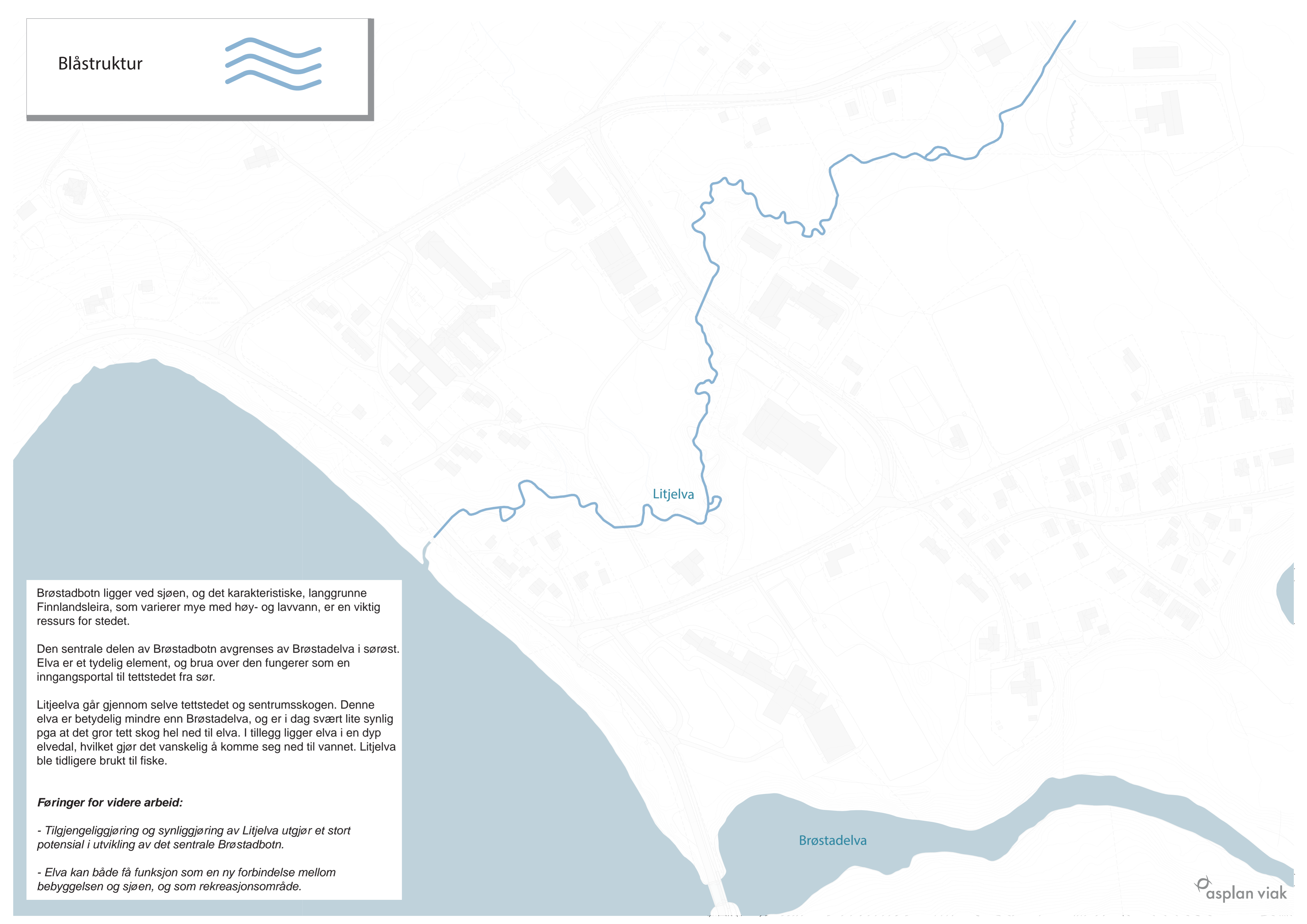
Brøstadbotn er et lite tettsted som er omgitt av skog og natur. Også innenfor selve tettstedet er det viktige grønne områder.

Idrettsplassen og skole/ barnehage er viktige, kultiverte uterom som har en spesifikk bruk. I tillegg har vi den fine "sentrumsskogen" som forbinder de ulike sentrene. Også fjæreamrådet er en egen sone, som i dag har lite kontakt med tettstedet pga høydeforskjell og fylkesvegens barriere effekt.

Føringer for videre arbeid:

- Viderutvikle sentrumsskogen som en viktig kvalitet som "syr tettstedet sammen".
- Tilrettelegge for mer kontakt mellom tettstedet og fjæra.
- Beholde omkringliggende, naturlig vegetasjon som en fin omramming av tettstedet.

Blåstruktur

Brøstadbotn ligger ved sjøen, og det karakteristiske, langgrunne Finnlandsleira, som varierer mye med høy- og lavvann, er en viktig ressurs for stedet.

Den sentrale delen av Brøstadbotn avgrenses av Brøstadelva i sørøst. Elva er et tydelig element, og brua over den fungerer som en inngangsport til tettstedet fra sør.

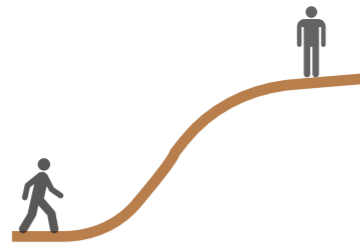
Litjeelva går gjennom selve tettstedet og sentrumsskogen. Denne elva er betydelig mindre enn Brøstadelva, og er i dag svært lite synlig pga at det gror tett skog hel ned til elva. I tillegg ligger elva i en dyp elvedal, hvilket gjør det vanskelig å komme seg ned til vannet. Litjelva ble tidligere brukt til fiske.

Føringer for videre arbeid:

- Tilgjengeliggjøring og synliggjøring av Litjelva utgjør et stort potensial i utvikling av det sentrale Brøstadbotn.

- Elva kan både få funksjon som en ny forbindelse mellom bebyggelsen og sjøen, og som rekreasjonsområde.

Store høydeforskjeller

Det er store høydeforskjeller mellom den bebygde flaten det sentrale Brøstadbøtn ligger på, og vannet. Dette gjelder både de to elvene og sjøen.

Føringer for videre arbeid:

Områdene langs fjæra og Litjelva utgjør viktige ressurser, og det bør legges til rette for å gjøre disse mer tilgjengelige.

Gangvegstruktur

Det er etablert et omfattende nettverk av gangveger i Brøstadbotn, som kobler sammen ulike sentra og funksjoner.

Føringer for videre arbeid:

- Nettverket bør videreutvikles mot sjøen.
- Det bør skapes en ny forbindelse langs elva, som knytter sentrum sammen med sjøen og bensinstasjonen.

Aktivitet/ møteplass

Møteplass?

Møteplass

Sitteplasser

Møteplass

Møteplass, Cafe

Volleyball

Fotballbane

Lysløype

Trimpark

Skolegården

Barnehagegården

Det finnes i dag mange møteplasser i Brøstadbotn. Uterom tilknyttet institusjoner som sykehjem, skole, barnehage og idrett brukes av spesifikke grupper.

De møteplassene som oppleves som allment tilgjengelige ligger i tilknytning til Tverrveien. Møteplass og café i dagens "hesteskobygg" fungerer som det mest urbane byrommet, og oppfattes som stedets torg. Det er her folk samles, og det er her julegrana står.

Føringer for videre arbeid:

- Det bør etableres en miljøgate med langsgående parkering, beplantning og belegning som knytter de tre plassene langs Tverrveien sammen, hvor det tilrettelegges for opphold i sola, på oversiden av vegen.
- Møteplass/ torget bør videreutvikles med attraktive funksjoner inkludert utescene, og knyttes sammen med miljøgata.
- Det bør etableres nye møteplasser i tilknytning til elva og skogen.

Identitet

Arvid Hanssen Hus med folkebibliotek

Dyrøymat

Demas AS

Det er mange elementer som er knyttet til Brøstadbotn sin identitet. Platinareven, den anerkjente matprodusenten Dyrøymat og hjørnesteinsbedriften Demas AS er viktige varemerker.

I tillegg er man veldig stolt over at dikteren Arvid Hanssen opprinnelig kom fra Brøstadbotn, og at han ofte kom tilbake hit for å skrive. Dette er framhevet ved etableringen av det vakre Arvid Hanssen huset, som er utformet som en "fjølboat", med henspeiling til Hanssens dikt. Fasaden på bygget er prydet av to av hans dikt i flotte metallbokstaver der det ene runder byggets hjørne.

Dyrøy har siden 2018 vært realfagskommune, og ønsker at dette skal gjenspeile seg i sentrumsområdet.

Føringer for videre arbeid:

- Arvid Hanssens diktning bør danne en rød tråd i utsmykning og utforming av uterom og infrastruktur på Brøstadbotn.
- Konkrete forslag er: bruk av sølvbjørk i ny miljøgate, etablere en skulptur/ kunstnerisk utsmykning basert på Arvid Hanssen sin diktning i tilknytning til sjøen og aktiv bruk av tekst på bakken på torget, i miljøgata og på viktige fasader.
- Det bør etableres realfagsløype i sentrumsområdet som synliggjør at dette er en realfagskommune

'Sølvbjørk'

'Gråmåse'

'Fjølboat'

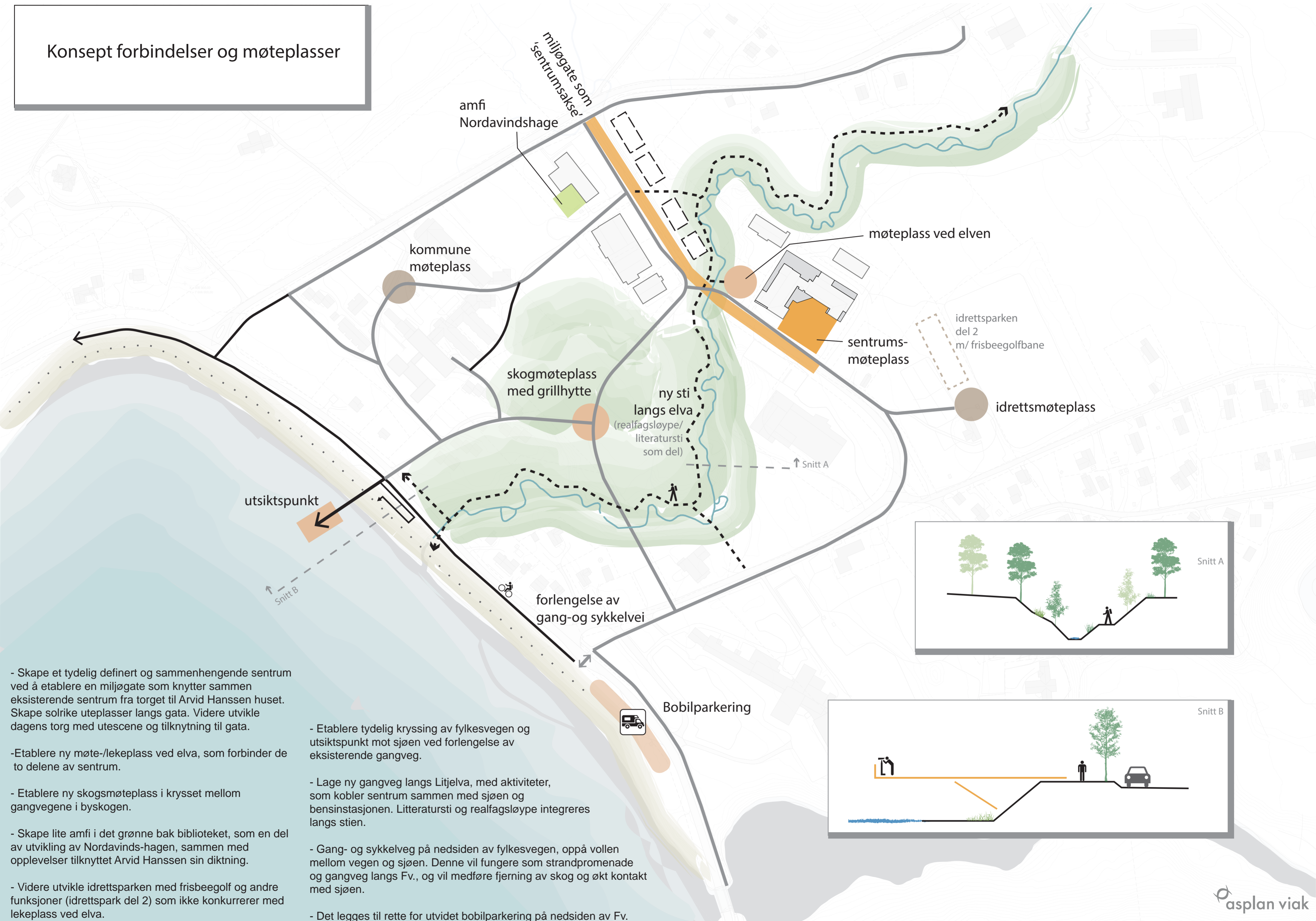
'Dikt på gulv og vegg'

'Platinarev'

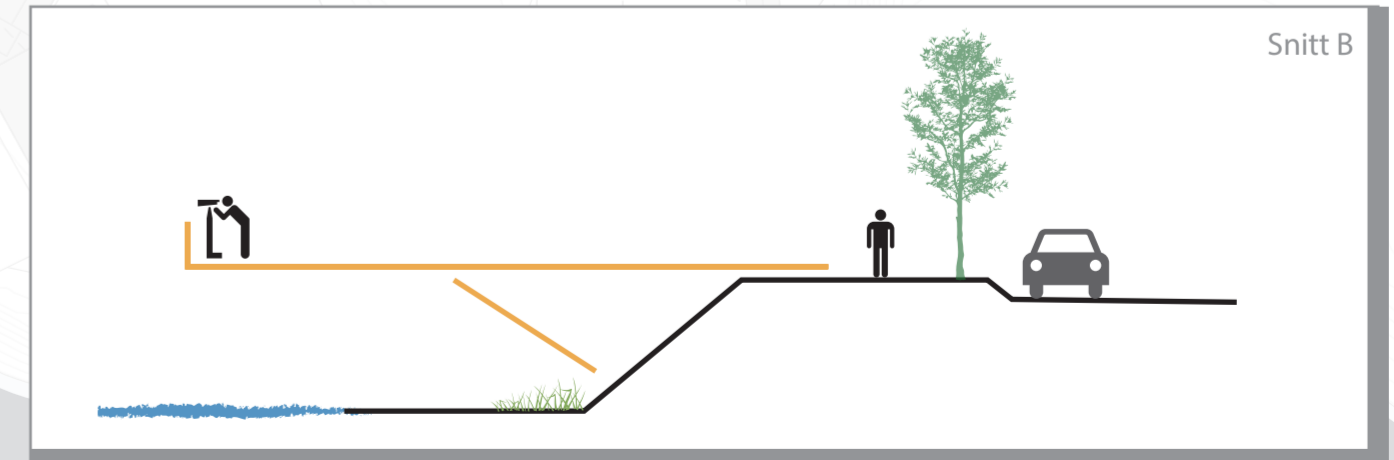
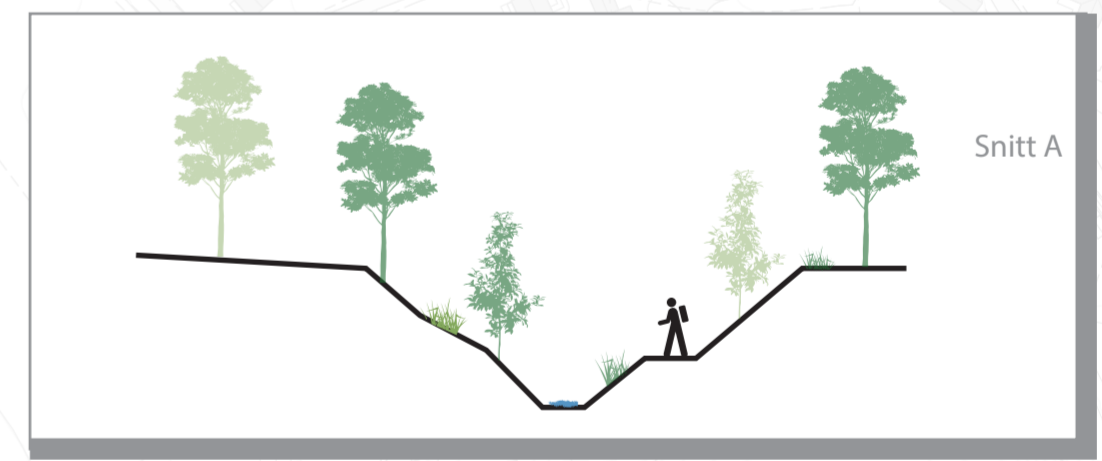

Konsept forbindelser og møteplasser

- Skape et tydelig definert og sammenhengende sentrum ved å etablere en miljøgate som knytter sammen eksisterende sentrum fra torget til Arvid Hanssen huset. Skape solrike uteplasser langs gata. Videre utvikle dagens torg med utscene og tilknytning til gata.
- Etablere ny møte-/lekeplass ved elva, som forbinder de to delene av sentrum.
- Etablere ny skogmøteplass i krysset mellom gangvegene i byskogen.
- Skape lite amfi i det grønne bak biblioteket, som en del av utvikling av Nordavinds-hagen, sammen med opplevelser tilknyttet Arvid Hanssen sin diktning.
- Videre utvikle idrettsparken med frisbeegolf og andre funksjoner (idrettspark del 2) som ikke konkurrerer med lekeplass ved elva.

- Etablere tydelig kryssing av fylkesvegen og utsiktspunkt mot sjøen ved forlengelse av eksisterende gangveg.
- Lage ny gangveg langs Litjelva, med aktiviteter, som kobler sentrum sammen med sjøen og bensinstasjonen. Litteratursti og realfagsløype integreres langs stien.
- Gang- og sykkelveg på nedsiden av fylkesvegen, oppå vollen mellom veggen og sjøen. Denne vil fungere som strandpromenade og gangveg langs Fv., og vil medføre fjerning av skog og økt kontakt med sjøen.
- Det legges til rette for utvidet bobilparkering på nedsiden av Fv.

Eksempler møteplasser

Åskevågen utsiktspunkt - tilknytning mot havet
Foto: Roger Ellingsen/ Statens Vegvesen, nasjonalturistveger.no

Mo i Rana - akse fra sentrum mot havet
<https://www.nfk.no/byromseminar-nordland/mo-i-rana-2015/>

Mo i Rana - akse fra sentrum mot havet
<https://www.nfk.no/byromseminar-nordland/mo-i-rana-2015/>

Klatretårn
<https://www.unisport.com/nb/klatrtarn>, Mariager skole

Lekeplass ved elva - oppdagelse av nye og skjulte kvaliteter
<http://lokal.de/artikkel/140006> Foto: Andre Engel

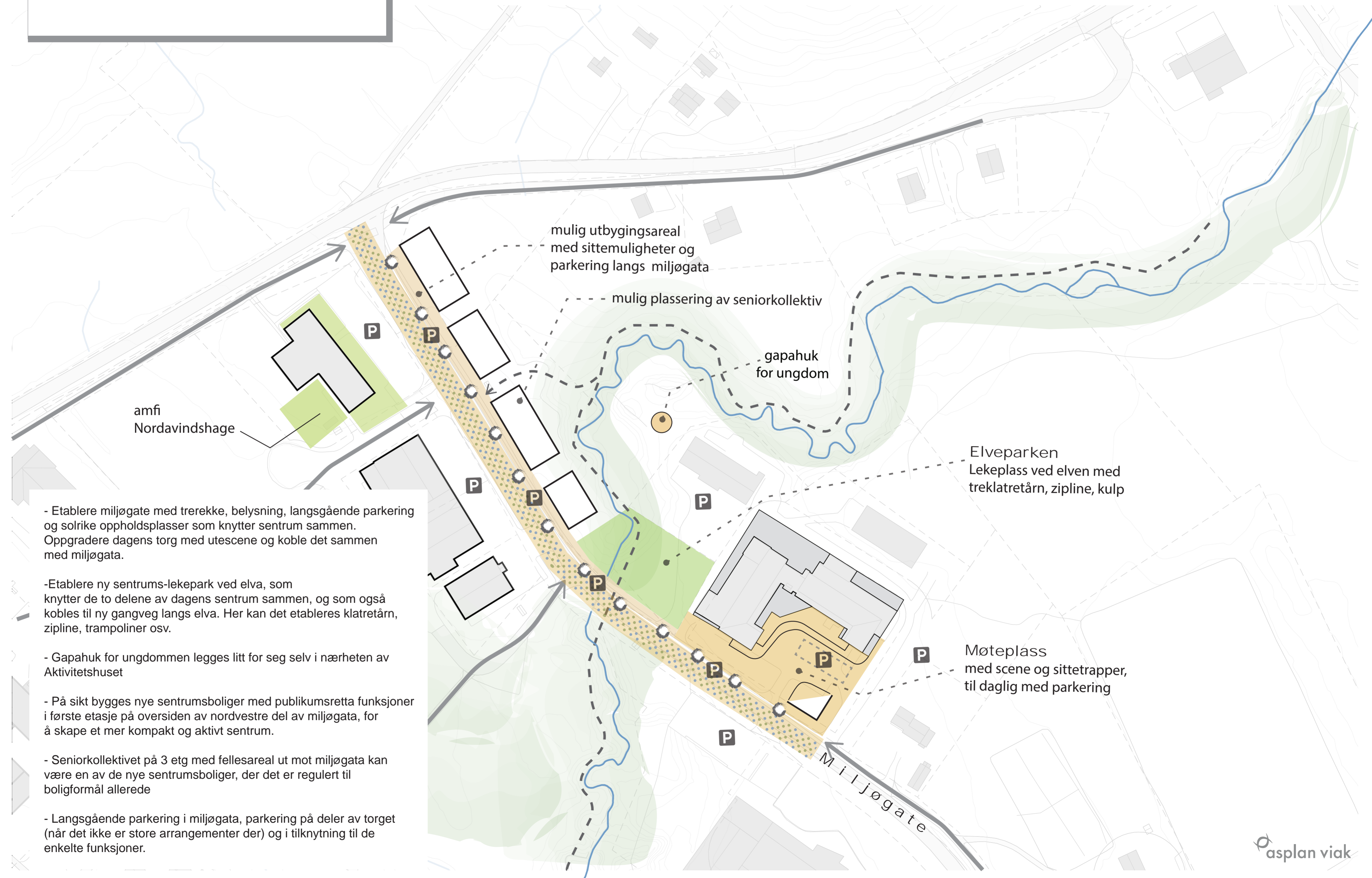

Tekst på stein infelt i stien
Foto: Sigrid Rassmusen

Møteplass i skogen - ny 'sentral' møteplass med grillhytte
Foto: Jan Frode Kleppe Haavik

Konsept sentrum

- Etablere miljøgate med trekke, belysning, langsgående parkering og solrike oppholdsplasser som knytter sentrum sammen. Oppgraderer dagens torg med utescene og koble det sammen med miljøgata.

- Etablere ny sentrums-lekeparks ved elva, som knytter de to delene av dagens sentrum sammen, og som også kobles til ny gangveg langs elva. Her kan det etableres klatretårn, zipline, trampoliner osv.

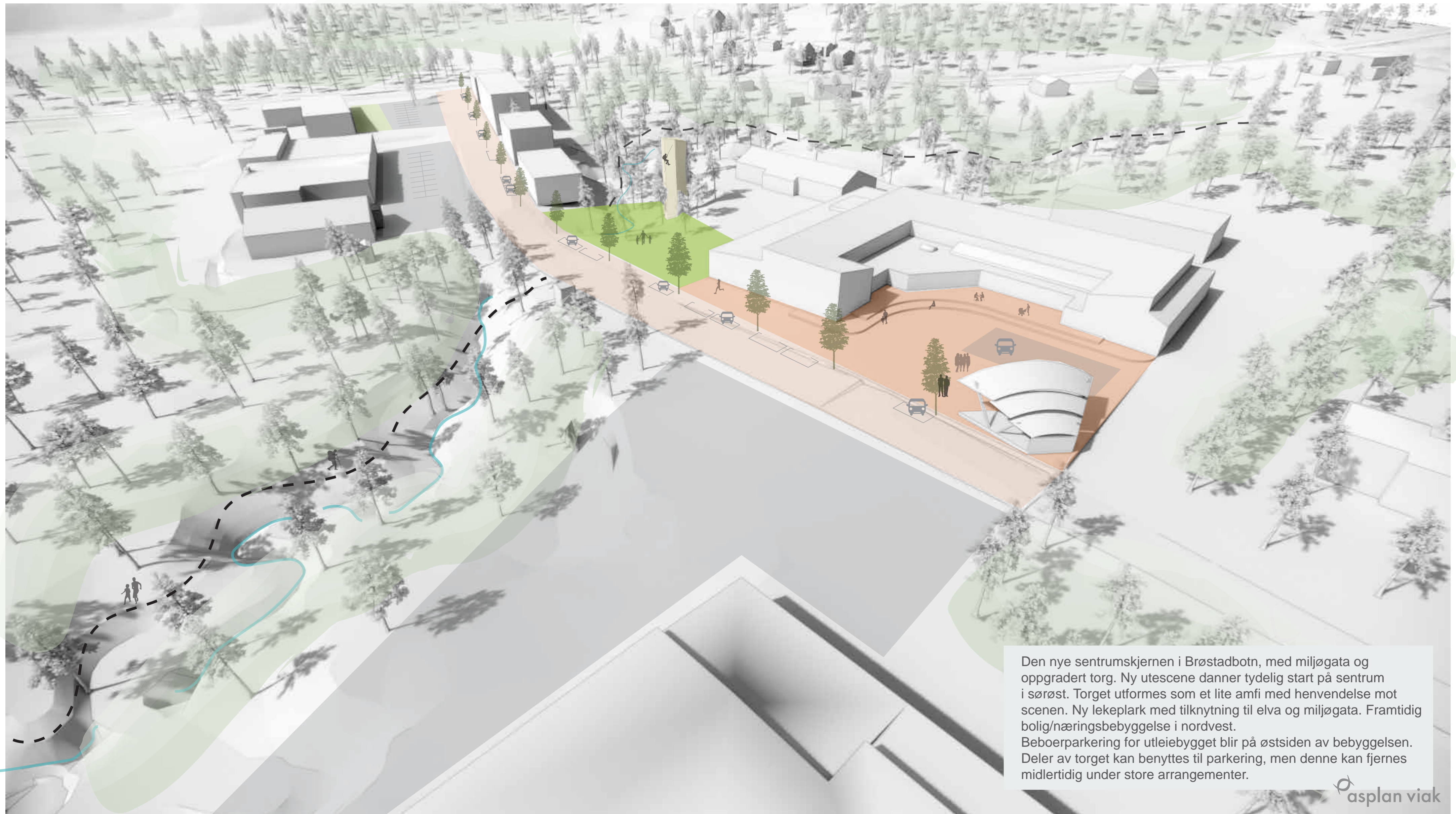
- Gapahuk for ungdommen legges litt for seg selv i nærheten av Aktivitetshuset

- På sikt bygges nye sentrumsboliger med publikumsretta funksjoner i første etasje på oversiden av nordvestre del av miljøgata, for å skape et mer kompakt og aktivt sentrum.

- Seniorkollektivet på 3 etg med fellesareal ut mot miljøgata kan være en av de nye sentrumsboliger, der det er regulert til boligformål allerede

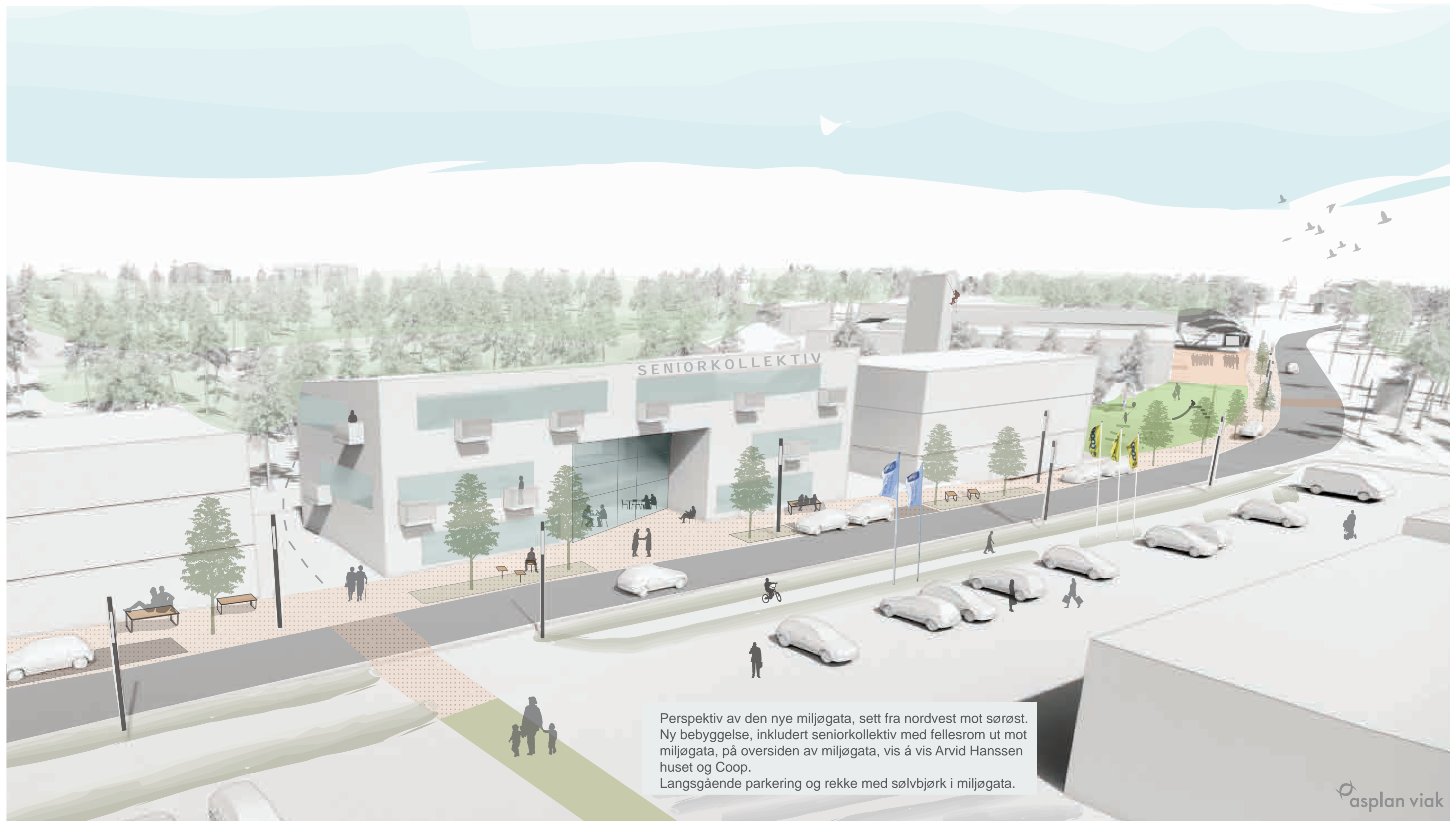
- Langsgående parkering i miljøgata, parkering på deler av torget (når det ikke er store arrangementer der) og i tilknytning til de enkelte funksjoner.

Konsept sentrum i 3D-modell

Den nye sentrumskjernen i Brøstadbotn, med miljøgata og oppgradert torg. Ny utescene danner tydelig start på sentrum i sørøst. Torget utformes som et lite amfi med henvendelse mot scenen. Ny lekeplark med tilknytning til elva og miljøgata. Framtidig bolig/næringsbebyggelse i nordvest. Beboerparkering for utleiebygget blir på østsiden av bebyggelsen. Deler av torget kan benyttes til parkering, men denne kan fjernes midlertidig under store arrangementer.

Konsept sentrum i 3D-modell

Perspektiv av den nye miljøgata, sett fra nordvest mot sørøst. Ny bebyggelse, inkludert seniorkollektiv med fellesrom ut mot miljøgata, på oversiden av miljøgata, vis å vis Arvid Hanssen huset og Coop. Langsgående parkering og rekke med sølvbjørk i miljøgata.

Eksempler miljøgate

Stokmarknes sentrum - endring i vei-belegg
Illustrasjon: Asplan Viak

Setermoen - markant trerekke
Bildet tatt fra GoogleMaps

Brønnøysund sentrum - markering i gatebelegg som kunst og parkering langs gata
<https://www.nfk.no/offentlige-uterom/kommuner/bronnøy/miljogata-bronnøysund/>, Foto: Erik Veigård

Tromsø Sentrum - tydelig oppdeling i flere soner
Foto: Hanne Skeltved

Jondal sentrum - sittemuligheter foran byggene
<https://smedsvig-landskap.no/projects/miljogate-og-landsbyborg-jondal-sentrum/>

Harstad scene - liten scene, store muligheter
Illustrasjon: Asplan Viak

Prioriterte tiltak

Det er viktig å prioritere å gjennomføre de viktigste tiltakene først. Samtlige av foreslåtte tiltak kan gjennomføres trinnvis, ved at man i første omgang etablerer midlertidige og rimelige tiltak for å få funksjonen på plass. Mye av dette kan gjøres på dugnad. På sikt, når finansiering er på plass, kan endelig løsning bygges. Miljøgata og torget, som ansees som "ryggraden" i den nye sentrum, anbefales imidlertid gjennomført profesjonelt med en gang. Belysning skal inngå ved detaljprosjektering og opparbeiding av miljøgate, torg og stier.

Vårt forslag til prioritering:

1. Miljøgata
2. Oppgradering av torg med utsecene og amfi
3. Skogsmøteplassen med grillhytte
4. Elveparken lekeplass
5. Utsiktspunkt mot sjøen
6. Elvestien med treningsapparater, aktiviteter, litteratur- og realfagsløype
7. Gang- og sykkelveg langs fylkesvegen

Øvrige viktige tiltak:

8. Idrettsparken del 2 med klatreområde/ bål/ grill/ lek
9. Nordavindhagen med amfi og opplevelser/vekster tilknyttet Arvid Hanssens diktning
10. Frisbeegolf-aktivitetsløype i sentrum
11. Realfagsløype i sentrum med QR koder
12. Litteratursti i sentrum
13. Offentlig tilgjengelig toalett- integreres i eksisterende bebyggelse

